

Sygn. akt VIII U 1089/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Grzegorz Tyrka
Protokolant	Ewa Grychtoł

po rozpoznaniu w dniu 30 listopada 2021 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy W. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o emeryturę pomostową

na skutek odwołania W. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 28 czerwca 2021 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu W. G. prawo do emerytury pomostowej, poczynając od dnia 26 października 2021 roku.

(-) sędzia Grzegorz Tyrka

Sygn. akt VIII U 1089/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 28 czerwca 2021r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił ubezpieczonemu W. G. prawa do emerytury pomostowej na podstawie art.4 ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych, ponieważ ubezpieczony nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszącego co najmniej 15 lat i nie udowodnił rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą.

Organ rentowy wskazał, że do stażu pracy w szczególnych warunkach (z wyłączeniem okresów nieskładkowych) uwzględnił okresy: od 2 maja 1979r. do 26 kwietnia 1980r., od 1 do 19 kwietnia 1982r., od 27 października 1983r. do 14 października 1985r. i od 1 stycznia 2011r. do 31 grudnia 2020r.

W odwołaniu od decyzji sprecyzowanym w piśmie procesowym z 12 października 2021r. ubezpieczony wniósł o jej zmianę przez przyznanie ubezpieczonemu prawa

do emerytury pomostowej, od dnia 26 października 2021r.

W uzasadnieniu ubezpieczony podniósł, że pracę w warunkach szczególnych wykonywał także podczas zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) od 14 października 1985r. do 8 października 1992r., kiedy to pracował jako montażysta konstrukcji metalowych na wysokości.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zawarte w decyzji zaskarżonej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

ubezpieczony W. G. (ur. (...)) w dniu 28 maja 2021r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury pomostowej i w rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy wydał decyzję zaskarżoną.

Ubezpieczony był zatrudniony od 2 maja 1979r. do 26 kwietnia 1980r. w KWK (...) na stanowisku młodszego górnika pod ziemią.

Ubezpieczony był zatrudniony w (...) od 1 kwietnia 1982r. do 14 października 1985r. – od 1 kwietnia 1982r. do 31 stycznia 1984r. odbył szkolenie na konduktora i od 1 lutego 1984r. jako konduktor, w tym od 20 kwietnia 1982r. do 18 października 1983r. odbywał zasadniczą służbę wojskową, powrócił do pracy 27 października 1983r.

W okresie od 14 października 1985r. do 8 października 1992r. ubezpieczony był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) (...) w C. na stanowisku ślusarz – montażysta, w tym od 13 września 1991r. do 12 września 1992r. przebywał na urlopie bezpłatnym (świadectwo pracy z 8 października 1992r.).

W okresie od 1 grudnia 1992r. do 23 stycznia 1993r. ubezpieczony był zatrudniony w Firmie (...) S.C. w K. na stanowisku spawacza w pełnym wymiarze czasu pracy (świadectwo pracy z 21 stycznia 1993r.).

W okresie od 25 maja 2010r. do 25 października 2021r. ubezpieczony był zatrudniony w (...) Spółce Akcyjnej w K., od 1 stycznia 2011r. jako maszynista urządzeń przeróbczych, w tym w 2021r.: od 2 do 15 marca 2021r. pobierał wynagrodzenie za chorobę i w okresie od 6 lipca 2021r. do 31 sierpnia 2021r. zasiłek chorobowy. W świadectwie pracy z 25 października 2021r. zakład pracy zawarł adnotację, że ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach w okresie od 26 sierpnia 2013r. do 25 października 2021r. w pełnym wymiarze czasu pracy: prace bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla wymienione w Wykazie prac o szczególnym charakterze, stanowiącym Załącznik nr 1 do ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych, na stanowisku maszynista urządzeń przeróbczych.

Przedsiębiorstwo (...) zajmowało się budową bloków mieszkalnych, a częściowo także obiektów przemysłowych. W latach spornych 1985 – 1992 ubezpieczony pracował w ekipie montażystów tego Przedsiębiorstwa i zajmował się montażem konstrukcji stalowych dachów. Konstrukcje stalowe były już wcześniej przygotowane a ubezpieczony mocował te konstrukcje do tzw. marek stalowych w ścianach betonowych bloków. Ubezpieczony jako montażysta musiał układać tę konstrukcję stalową a następnie inni pracownicy ją spawali. Po zmontowaniu i po spawaniu konstrukcji była montowana blacha falista za pomocą osadzarki, to jest pistoletu pneumatycznego. Praca była wykonywana na wysokości, gdy blok miał cztery piętra, a także poddasze i był o wysokości ok. 20 metrów. Pracę taką ubezpieczony wykonywał generalnie stale i w pełny wymiarze czasu pracy, a w nieznacznym zakresie zajmował się także montażem balustrad zewnętrznych również na wysokości, balustrad wewnętrznych budynków, metalowych framug wewnątrz budynków.

Razem z ubezpieczonym pracowali G. Z., Z. G., A. S..

W zakładzie (...) s.c. w K. ubezpieczony pracował wyłącznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako spawacz elektryczny i zajmował się spawaniem konstrukcji stalowych. Uprawnienia spawalnicze ubezpieczony uzyskał w 1987r. w zakresie spawanie elektrycznego. (Książeczka spawacza Nr (...)).

/ dowód z: akt ZUS, akt rentowych dotyczących świadka G. Z., zeznań świadków G. Z., Z. G., A. S., zeznań ubezpieczonego/ /

Sąd zważył, co następuje:

odwołanie W. G. zasługuje na uwzględnienie.

Ubezpieczony domagał się przyznania prawa do świadczenia na podstawie ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (tj. Dz.U. z 2018r., poz. 1924). Ustawa ta ma charakter przejściowy w tym znaczeniu, że ogranicza prawo do uzyskania emerytury pomostowej do osób urodzonych po 31 grudnia 1948r., które pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) rozpoczęły przed 1 stycznia 1999r. Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 16 marca 2010r. K 17/2009 (OTK ZU 2010/3A poz. 21), emerytura pomostowa ma być "pomostem między dotychczasowym systemem z licznymi możliwościami przechodzenia na emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym i nowym systemem, w którym tego typu rozwiązania będą wyjątkiem".

Zgodnie z art. 4 tejże ustawy, prawo do emerytury pomostowej przysługuje pracownikowi, który spełnia **łącznie** następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) **przed dniem 1 stycznia 1999r.** wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) **po dniu 31 grudnia 2008r.** wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych wynika, że jednym z koniecznych warunków do przyznania emerytury pomostowej jest wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze przed dniem 1 stycznia 1999r. jak i po dniu

31 grudnia 2008r. Przed dniem 1 stycznia 1999r. może to być zarówno praca wymieniona w nowych wykazach prac (prace w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych), jak i prace wymienione w załącznikach A lub B do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.). Natomiast po dniu 31 grudnia 2008r. muszą to być prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, wymienione wyłącznie w nowych wykazach (praca w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych).

Ubezpieczony urodził się po dniu 31 grudnia 1948r., osiągnął w dniu (...) wiek emerytalny 60 lat, legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym co najmniej 25 lat, udowodnił okresy pracy w warunkach szczególnych pracy przed 1 stycznia 1999r. w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a także okresy pracy w warunkach szczególnych po dniu 31 grudnia 2008r. w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. W dniu 25 października 2021r. rozwiązał stosunek pracy z (...) S.A. co potwierdza świadectwo pracy z tej samej daty.

Kwestia sporna ostatecznie sprowadzała się do ustalenia czy ubezpieczony legitymuje się 15 - letnim okresem pracy w warunkach szczególnych, gdy organ rentowy na dzień 31 grudnia 2020r. uwzględnił ubezpieczonemu do takiej pracy 12 lat, 9 miesięcy i 21 dni.

W toku postępowania ubezpieczony przedłożył świadectwo pracy z (...) S.A., z którego wynika, że ubezpieczony pracę w warunkach szczególnych wykonywał

także od 1 stycznia 2021r. do 25 października 2021r. w pełnym wymiarze czasu pracy: prace bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla wymienione w wykazie prac o szczególnym charakterze - Załącznik nr 1 pkt 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, na stanowisku maszynista urządzeń przeróbczych, w tym w okresie od 1 stycznia 2021r. od 2 do 15 marca 2021r. pobierał wynagrodzenie za pracę, a od 6 lipca 2021r. do 31 sierpnia 2021r. zasiłek chorobowy. Po zaliczeniu do stażu pracy w warunkach szczególnych powyższego okresu zatrudnienia, po wyłączeniu z niego okresów niezdolności do pracy zgodnie z art.12 ustawy o emeryturach pomostowych, ubezpieczony legitymuje się stażem pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 13 lat, 5 miesięcy i 7 dni.

Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, że ubezpieczony pracę w warunkach szczególnych wykonywał także w okresie zatrudnienia w Firmie (...) od 1 grudnia 1992r. do 23 stycznia 1993r. (1 miesiąc i 23 dni) kiedy to stale i w pełnym wymiarze czasu pracował jako spawacz, co potwierdza świadectwo pracy z 21 stycznia 1993r. oraz zeznania ubezpieczonego.

W ocenie Sądu do pracy w warunkach szczególnych zaliczeniu podlega także okres służby wojskowej odbywanej przez ubezpieczonego w okresie od 20 kwietnia 1982r. do 18 października 1983r.

Należy zwrócić uwagę, iż odbywanie zasadniczej służby wojskowej regulowane było przez ustawę z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 827).

Zgodnie z uchwałą 7 sędziów Sądu Najwyższego z 16 października 2013r.

II UZP 6/13, czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art.108 ust. 1 ustawy z 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 1974r.) zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu - do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku. W uchwale wskazano na możliwość uwzględnienia okresu służby wojskowej odbywanej pod rządami art. 108 ust. 1 w/w ustawy z 21 listopada 1967r. do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby pracownik podjął zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby. Przepis art. 106 ust. 1 tej ustawy wskazywał przy tym na obowiązek pracodawcy, który zatrudnił pracownika w dniu powołania do zasadniczej służby wojskowej, do zatrudnienia go na poprzednio zajmowanym stanowisku lub na stanowisku równorzędnym pod względem rodzaju pracy oraz zaszeregowania osobistego jeżeli w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia z tej służby pracownik zgłosił swój powrót do zakładu pracy w celu podjęcia zatrudnienia.

Jednocześnie w uchwale z 14 lipca 2016r. w sprawie III UZP 9/16 Sąd Najwyższy stwierdził, iż czas odbywania zasadniczej służby wojskowej w okresie obowiązywania art.125 ust.1 ustawy z 26 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony PRL w brzmieniu ustalonym w jednolitym tekście do zmiany tego przepisu z 9 grudnia 1991r. zalicza się - na warunkach określonych w tym przepisie - do okresu zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy. W uzasadnieniu uchwały pokreślono, że w ustalonym w tamt. sprawie stanie faktycznym (okres zasadniczej służby

wojskowej - od 30 października 1987r. do dnia 15 czerwca 1989r.) zastosowanie ma art. 125 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony w brzmieniu ustalonym od 11 lutego 1984r., który z kolei odpowiada treści art. 120 ust.1 w brzmieniu obowiązującym od 1 września 1979 r. (Dz. U. z 1979 r. Nr 15, poz. 97). Właśnie ten ostatni przepis będzie miał zastosowanie w stanie faktycznym niniejszej sprawy, bowiem ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową w latach 1982 – 1983. W myśl tego przepisu, pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień prawno-pracowniczych wynikających z Kodeksu pracy oraz z przepisów szczególnych. Zdaniem Sądu Najwyższego z art. 125 ust. 1 (do 11 lutego 1984 r. - art. 120 ust. 1) wynika czytelna i jednoznaczna językowo reguła statuująca tzw. fikcję prawną, zgodnie z którą okres niewykonywania zatrudnienia w ramach stosunku pracy w czasie odbywania zasadniczej służby wojskowej (po spełnieniu dodatkowych warunków określonych w tym przepisie) jest traktowany jako równorzędny z okresem rzeczywistego wykonywania zatrudnienia i w całości wliczany do niego z uwzględnieniem uprawnień wynikających nie tylko z przepisów Kodeksu pracy, ale również z wszystkich przepisów szczególnych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 30 marca 2017r. III AUa 432/16).

Ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową w okresie zatrudnienia w (...), gdzie wykonywał pracę w warunkach szczególnych niewątpliwie co najmniej po powrocie z wojska (który to okres został zaliczony do pracy w warunkach szczególnych przez organ rentowy) oraz po zwolnieniu ze służby wojskowej pracę podjął w ciągu 30 dni, bo już 27 października 1983r. Spełnione zostały zatem wszystkie niezbędne przesłanki umożliwiające zaliczenie okresu tej służby do pracy w warunkach szczególnych.

Po zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych także powyższego okresu ubezpieczony legitymuje się ponad 15 letnim okresem takiej pracy.

Niezależnie od tego, w ocenie Sądu, do pracy w warunkach szczególnych podlega zaliczeniu także sporny okres pracy ubezpieczonego w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) od 14 października 1985r. do 8 października 1992r. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego, w szczególności z wiarygodnych, bo rzeczowych, logicznych, przekonujących zgodnych ze sobą i korespondujących ze zgromadzoną w sprawie dokumentacją zeznań świadków G. Z., Z. G., A. S., którzy byli współpracownikami ubezpieczonego i z zeznań odwołującego wynika, że ubezpieczony wykonywał wówczas pracę w warunkach szczególnych jako monter konstrukcji stalowych na wysokości zajmując się montażem konstrukcji dachów. Pracę taką świadczył generalnie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a tylko marginalnie zajmował się montażem balustrad na zewnątrz także na wysokości, balustrad wewnętrznych i montażem metalowych framug. W takiej sytuacji praca taka podlega zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych jako wymieniona w wykazie A dziale V poz. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r.: „ Praca przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości ”.

Reasumując, należy stwierdzić, że ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki prawa do emerytury pomostowej z art.4 ustawy o emeryturach pomostowych, a zatem dochodzone świadczenie mu przysługuje.

W konsekwencji powyższego Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury pomostowej poczynając od dnia 26 października 2021r., czyli od dnia następnego po rozwiązaniu stosunku pracy, zgodnie z art.15 ust.1, art.26 ust.1 ustawy o emeryturach pomostowych i w związku z art.129 ust.1 ustawy emerytalnej.

(-) sędzia Grzegorz Tyrka